

Bouwen volgens de jongste inzichten: De woontraditie in ere herstellen, maar simpel gebruik maken van nieuwe verworvenheden.

Artist impression Bouwbedrijf Van der Weegen

Zoeken naar creatieve oplossingen

Geen gesprek over nieuwbouw zonder het D-woord. Zonnecollectoren op het dak en dan met z'n allen onder de waterbesparende douche? Te benepen, stellen de experts. Duurzaamheid is anders leren kijken.

door Martin Neyt

Eigenlijk is de term duurzaam bouwen al niet duurzaam. Trendwatchers spreken liever van toekomstgericht bouwen. Aan het D-woord kleeft volgens hen het beeld van ecologisch verantwoord wonen voor de happy few. 'Toekomstgericht' zou meer recht doen aan de werkelijke betekenis van duurzaamheid: een combinatie van milieuvriendelijkheid, energiebesparing, gezondheid, wooncomfort. En esthetiek, want duurzame bouw mag niet lelijk zijn. Steeds meer gemeenten kijken op deze manier naar woonwijken. Er komen talloze bouwprojecten die zich vermengen met de omringende natuur, die systemen voor warmte- en koudeopslag en waterterugwinning bezitten, en die uit kwaliteitsmaterialen zijn opgebouwd. Den Bosch werkt aan de Willemspoort. Waalwijk bouwt aan Landgoed Driessen en Gilze en Rijen bereiden de bouw van de Vliegende Vennen voor.

Bij de uitwerking van hun plannen gebruiken ruim honderd gemeenten in Nederland 'Gemeentelijke Presentatie Richtlijn Gebouw'. Dit instrument beoordeelt de duurzaamheid van woningen aan de hand van thema's en geeft elk nieuwbouw- of renovatieproject een rapportcijfer. De gemeente Tilburg ontwikkelde GPR-gebouw in samenwerking met W/E-adviseurs, specia-

list in duurzaam bouwen. „Tilburg loopt voorop in Nederland”, zegt Evert Vrins, ingenieur en senior bij W/E-adviseurs. „De stad wil dat nieuwbouw- en renovatieprojecten generaties mee kunnen gaan. Ze streeft over de gehele linie naar het cijfer 7.”

Stofzuigers

Het splinternieuwe appartementencomplex Over de Blaak aan de Tilburgse Grebbe scoort beduidend hoger. Op het onderdeel gezondheid behalen de vijftien appartementen zelfs een 9,8. Over de Blaak geldt dan ook als allergeenarm gebouw. Speciale ventilatiefilters en lauwwaterverwarmingen moeten ademhalingsproblemen voorkomen. Omdat stofzuigers een deel van hun opbrengst via de achterzijde verliezen, is een centrale installatie aangelegd. Bewoners sluiten een slang op een muurcontact aan voor huishoudelijk werk. Zo wordt een oude techniek, al meer dan een eeuw geleden te vinden in statige koopmanswoningen, nieuw leven ingeblazen.

Dat duurzaam bouwen bewoners niet met gigantische woonlasten hoeft op te zadelen,

bewijst de renovatie van voormalige portiekflats aan het Tilburgse Westerpark. In opdracht van woningcorporatie Tiwos ontwierp architect Peter van Hoogmoed 107 generatiebestendige appartementen. In het gebouw komen liften, de woningen worden verruimd en krijgen verwarming en koeling via warmte- en koudeopslag. De huidige bewoners betalen na de renovatie, die in oktober is afgerond, dezelfde huurprijs.

Op het dak van het complex wordt een nieuwe laag luxe woningen aangebracht. Met het 'optoppen' financiert de woningcorporatie onder andere de aanleg van energiebesparende systemen. „Ook dat is duurzaamheid”, stelt Vrins, die als adviseur bij de renovatie is betrokken.

„Geld voor duurzame investeringen is niet zonder meer voorhanden. We moeten continu blijven zoeken naar creatieve oplossingen. Dat doen we ook internationaal. In een programma als SuRE-Fit wordt samen met deskundigen uit acht andere Europese landen nagedacht over het terugverdienen van energiezuinige maatregelen.”

Eenvoud

Soms liggen oplossingen binnen handbereik. Vooruitstrevende bouwers ontdekten het jaren geleden al: gewoon de bewezen kracht van materialen als baksteen en kalkzandsteen, voor de binnenzijde van woningen, benutten. Of logische bouwwijzen toepassen. Stevige buitenmuren om 's zomers de warmte uit de kamers te weren en in de winter juist binnen te houden, raampartijen op het zuiden en minder glas aan de noordkant.

'De traditie in ere herstellen zonder direct terug te vallen op historische bouwwijzen', zo omschrijft Wim Timmermans, directeur

bouwontwikkelaar Van der Weegen, zijn visie op duurzaamheid. „Aan de Lovense Kanaaldijk hebben we onder andere modern ontworpen woningen met zonnecollectoren gebouwd. Een stevige buitenschil in deze huizen voorkomt energieverlies en de raampartijen met goede zonwering laten licht en warmte toe.”

Timmermans zoekt zijn heil in eenvoud. Hightech spreekt hem naar eigen zeggen niet aan, te ingewikkeld en het gebruik van sensoren voor verlichting en automatisch sluitende deuren vreet energie. Aan de andere kant heeft hij ook niets met een miezerig straaltje uit de douchekop. „Mensen verlangen graag wat comfort. Ik gebruik veel liever mijn gezond verstand bij de bouw van woningen. Kijk eens of je het plat dak van een complex kunt benutten. Zoek naar mogelijkheden voor het combineren van wonen en werken en zorg voor voldoende bergruimte voor fietsen. De simpele gedachte is vaak het meest effectief.”

Wat kunnen we verwachten?

- ▶ Per locatie de aanwezige energiebronnen benutten, zoals aardwarmte en biogas
- ▶ Zongericht bouwen
- ▶ Flexibele bouw
- ▶ Meer dienstverlenende bedrijven in de woonwijk
- ▶ Vertrouwde materialen: natuur- en baksteen, hout met FSC-keurmerk
- ▶ Hybride ventilatie, warmtepompen, warmte- en koudeopslag

Tilburg zet trend met duurzaam label